REALIZAREA UNUI AUDIT AL PERFORMANȚEI, ELABORAREA RAPOARTELOR DE AUDIT ŞI RECOMANDĂRILOR ÎN CADRUL ACESTUIA

Maria CEBANU

CZU: 657.63:005.332.1 maria.mita86@mail.ru

The research analyzes the importance of performance auditing in organizational management, emphasizing its role in enhancing governance and transparency. The study focuses on evaluating the audit process in the "Livada Moldovei" project, identifying deficiencies, and providing recommendations for optimizing management and resource use. By methodically applying the audit, the aim is to improve the efficiency and impact of economic projects, ultimately contributing to sustainable development and stakeholder confidence.

Auditul de performanță se concentrează pe un domeniu de o importanță crescândă în contextul actual al managementului organizațional. Pe măsură ce organizațiile devin tot mai complexe și se confruntă cu cerințe ridicate din partea părților interesate, necesitatea unui audit de performanță eficient devine esențială pentru asigurarea eficienței și eficacității operațiunilor.

După cum spunea **Peter Drucker**, care este considerat părintele managementului modern: „**Ceea ce nu se măsoară, nu se îmbunătățește."** Acest moment subliniază importanța auditului de performanță, care contribuie la îmbunătățirea guvernanței și gestionării în sectorul public, asigurând transparența și responsabilitatea în utilizarea fondurilor publice.

Scopul cercetării este de a evalua modul în care entitățile utilizează și comunică rezultatele auditului de performanță pentru îmbunătățirea proceselor și guvernanței organizaționale.

Obiectivele cercetării sunt concentrate pe: evaluarea eficienței raportării; investigarea impactului recomandărilor; analiza percepției părților interesate și identificarea practicilor bune și formularea sugestiilor pentru îmbunătățire.

Metodologia aplicată în cercetare se axează pe abordări contemporane și metode de cercetare cantitative și calitative. S-au utilizat rapoartele Curții de Conturi a Republicii Moldova ca sursă principală de date.

Obiectul Cercetării fiind analiza procesului de revizuire, aprobare și implementare a recomandărilor din rapoartele de audit al performanței folosind ca exemplu misiunea de audit al proiectului „Livada Moldovei". Proiectul vizează dezvoltarea sectorului vitivinicol din Moldova, având ca obiective creșterea productivității și calității producției viticole, promovarea sustenabilității economice și sociale, și consolidarea poziției Republicii Moldova pe piața mondială a vinului.

La început auditul se concentra pe verificarea datelor financiare în prezent, accentul s-a mutat pe evaluarea performanței organizațiilor, analizând modul în care acestea își ating obiectivele strategice. Auditul de performanță se concentrează pe eficiența și eficacitatea operațiunilor organizaționale, având ca scop îmbunătățirea performanței prin identificarea zonelor de îmbunătățire și oferirea de recomandări.

Cadru Legal pentru Instituțiile Supreme de Audit Extern presupune un cadru legal robust care este esențial pentru a asigura integritatea și independența Instituțiilor Supreme de Audit (ISA). Implementarea principiilor Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) este semnificativă în acest context [1]. Cele mai importante principii sunt: *independența, transparența și responsabilitatea [2].*

Auditul de performanță cuprinde următoarele etape esențiale:

1. **Selectarea temelor de audit:** Determinarea relevanței și focalizarea auditului pentru a aduce plus valoare entității auditate.
2. **Realizarea studiului preliminar:** Stabilirea obiectivelor și domeniului auditului, identificarea criteriilor de evaluare, dezvoltarea planului de audit și selectarea echipei de audit.
3. **Execuția procedurilor de audit:** Adunarea datelor relevante, analiza și evaluarea acestora, efectuarea interviurilor și anchetelor, utilizarea instrumentelor specializate și formularea concluziilor.
4. **Raportarea:** Elaborarea unui raport detaliat care conține constatările, concluziile și recomandările auditorilor, și comunicarea rezultatelor către entitatea auditată și alte părți interesate.
5. **Implementarea recomandărilor:** Semnarea unui plan de remediere care cuprinde recomandările specifice și monitorizarea progresului în implementarea acestora.

În cadrul auditului de performanță al *Proiectului “Livada Moldovei”,* s-au identificat următoarele constatări [5]:

- **Monitorizarea progresului**: Sistemul de management nu asigură monitorizarea adecvată a progresului, generând riscul de neatingere a obiectivelor.
- **Cheltuieli nefondate**: Majorarea cheltuielilor de salarizare afectează performanța valorificării resurselor bugetare.
- **Gestionarea financiară**: Evidența contabilă neconformă limitează capacitatea de analiză a indicatorilor financiari.
- **Transparența achizițiilor**: Procedurile de achiziții netransparente și ineficiente generează suspiciuni privind legalitatea atribuirii contractelor.
- **Atractivitatea proiectului:** Lipsa unei evidențe sistematizate a cauzelor de abandonare afectează atractivitatea proiectului.
- **Monitorizarea subproiectelor:** Procedura de monitorizare a subproiectelor este incompletă și prezintă deficiențe semnificative.

Concluzii și Recomandări. Auditul performanței *Proiectului „Livada Moldovei”* a evidențiat atât succese, cât și provocări. Deși proiectul a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării sectorului horticol din Republica Moldova, auditul a

relevat deficienţe în gestionarea şi implementarea acestuia. În acest contest autorul recomandă:

1. Implementarea unui sistem de management al proiectului pentru monitorizarea continuă a progresului şi raportarea regulată.
2. Revizuirea schemei de încadrare a personalului pentru ajustarea cheltuielilor salariale.
3. Îmbunătăţirea evidenţei contabile şi optimizarea procedurilor de achiziţii pentru asigurarea transparenţei.
4. Sistematizarea cauzelor abandonării proiectului şi oferirea de asistenţă tehnică.
5. Consolidarea proceselor de monitorizare a subproiectelor pentru asigurarea unei implementări eficiente.

Prin implementarea metodică a etapelor auditului şi respectarea Cadrul legal robust şi principiilor INTOSAI, organizaţiile pot asigura utilizarea eficientă şi responsabilă a resurselor. Exemplul Proiectului ,,Livada Moldovei" evidenţiază importanţa unui audit de performanţă bine realizat şi beneficiile acestuia pentru dezvoltarea sectorului economic şi social.

Referinţe:

1. Hotărârea Curţii de Conturi nr.60 din 11 decembrie 2013 cu privire la aplicarea Standardelor Internaţionale de Audit ale Instituţiilor Supreme de Audit de nivelul 3 – ISSAI 100, ISSAI 200, ISSAI 300, ISSAI 400, în cadrul misiunilor de audit ale Curţii de Conturi; Hotărârea Curţii de Conturi nr.7 din 10 martie 2014 cu privire la aplicarea Liniilor Directoare de Audit (ISSAI 1000-9999) în cadrul auditului public. https://www.ccrm.md/ro/standarde-3556.html
2. Cadrul Declaraţiilor Profesionale ale INTOSAI din 2019 https://www.intosai.org/documents/open-access .
3. DOLGHI, C. Studiul preliminar şi rolul decisiv al acestuia în cadrul planificării auditului performanţei. Aspecte teoretice şi abordări practice. În: *Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale „Paradigme moderne în dezvoltarea economiei naţionale şi mondiale". 75 de ani de la fondarea USM*, Chişinău, RM, 2021, pag. 96-103.ISBN 978-9975-158-88-6.
4. European Court of Auditors, „Performance Audit Manual" , European Union, September 2017, 93p.
5. Raportul de audit al performanţei privind utilizarea mijloacelor financiare în cadrul Proiectului „Livada Moldovei" https://www.ccrm.md/ro/decisions.

Recomandat

***Cristina DOLGHI,** dr., prof. univ.*